

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
 1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A cigány.

Irta: ...l ...t.

Ilyen című cikkem több fejezetében eddig bűnügyi szempontból foglalkoztam vele; hadd irjak róla egyet-mást néprajzi szempontból s ismeretesen — a mennyire ezt egy szűk keretben tenni lehet — *eredetét, életmódját, szokásait.*

A cigány, különösen annak erdélyi fajtája — az ugynevezett kortorár — a tudományos világ előtt sok vonatkozásban még teljesen ismeretlen, még kiderítetlen népfaj, s így minden, még oly csekélyke adatot is, a mely a rávonatkozó ismereteinket szaporítja, kész-séges örömmel vesszük tudomásul.

Mielőtt a cigány népeletének behatóbb ismertetéséhez fognék, szükséges származásának, őshazájának kérdését az e kérdéssel foglalkozó szakértők szerint megvilágítanunk, és történetét — a mennyire ez egyáltalában lehetséges — vázlatban ismertetnünk, hogy így történelmi alapon megkönnyítsük ezen faj sajátosságainak megértését.

Némi történelmi és néprajzi jelentőséggel birnak azok az elnevezések, a melyekkel a cigányok egymást illetik. Önmagukat «rom»-nak nevezik (a mi férfit jelent), a nő «romni». Több cigány szakértő azt állítja, hogy a «romnitschel» szó cigánynépet jelent; ezt Wlislöcki határozottan tagadja, pedig ő hosszú ideig kóborolt a cigányokkal tanulmányozásuk céljából, de ezt a kifejezést sohasem hallotta tőlük. Egy másik önelnevezésük a «káló», annyit jelent, hogy fekete, ellentétben a «párnó»-val, a mi fehéret jelent, s a mivel a többi — nem cigány — embert illeti. «Manusch»-nak is nevezi fajtáját a cigány, a mi férfit jelent, míg a nem cigánynak «gádsio» = paraszt a neve.

Nagyritkán és csakis gyülekezetben hallani a «Sinte» kifejezést, a mi bajtársat jelent s a mely megszólítással a gyűlés tagjait illeti a felszólaló. Van az erdélyi cigányoknak egy regéjük ezen szó eredetéről. Eszerint sok évezreddel ezelőtt messze keleten, a hol örök a nyár, uralkodott egy hatalmas király, a kinek «Sin» volt a neve. Ez olyan nőt akart feleségül, a ki szép-

ség terén az ország összes nőit felülmúlja, ez okból hosszas vándoruttra kél. Végre eljutott a tűz király birodalmába s ott! elvette annak a leányát, daczára apja intelmeinek, a ki azt mondta, hogy ez a néember a te és embereid szerencsétlensége lesz. Tizenkét évig élt a legboldogabban nejével Sin király, a kit minden évben megajándékozott egy-egy szép fiúval. A tizenharmadik évben azonban elkezdett a királyné mint egy rettenetes nagy tűzkemencze izzani, s oly hőséget sugárzott magából, hogy sem ember sem állat nem tudott közelében megmaradni, az egész ország kiszáradt s a szegény király kénytelen volt fiaival együtt országát elhagyni és vándoruttra kelni. Mivel pedig ők tartózkodtak a leperzselt országban a leghosszabb ideig, bőrük a nagy melegtől megpörkölődött és fekete lett; a romák pedig ezen király leszármazottjai.

A «sinte» kifejezés még nincs teljesen tisztázva; emlékeztet az Előindiában tartózkodó «Sindoi» néptörzsre, ugyszintén az «Jndos» (sanskrit nyelven: Sindhu) folyóra is; Előindiának Pendschab nevű tartományában van egy «tschangar» (Cangar) nevű száműzött néptörzs, a mely szintén kóborol és egész Perzsia belsejéig hatol vándorlásai közepette, ez is megtartotta a «sindhi» sanskrit anyanyelvet.

Miklosich szerint a németek a cigány (Zigeuner) szót a csehektől vették át (a kiknél «cinkán» a neve), ezek viszont a magyaroktól (cigány), a kik a románoktól (cigánu) s ezek a bolgároktól vették át (ciganin); a név gyöke mindenesetre a görög ἀσινκάνος (olvassd atszinkánosz). A cigánynak egyébiránt csak keleti Európában és Olaszországban cigány (zigano) a neve, mert Nyugat-Európában más az elnevezésük. Angliában «gypsy» a neve, a mi egyiptomit jelent, mert Közép-Európában történt első megjelenésükkor egyiptomiaknak adták ki magukat; innét ered a magyar «fáraó népe» elnevezése is. Miután az első cigányok, a kik Németországban megjelentek, Magyarországból jöttek, érthető egyes azonkorbeli német történészek az az állítása, hogy a cigányok hazája Magyarország, sőt egyesek tovább mentek és magyaroknak nevezték őket. Franciaországban «bohemiens» (cseh) volt a nevük, mert Csehország felől

Harcedüt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
 cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becseselés. — Árjegyzék minden hangszerről külön üldetik.

jöttek és Magyar és Csehország királyainak menleveleivel voltak ellátva.

Mária Terézia királynőnk 1761 november 1-én kiadott legfelsőbb parancsával megtiltotta a «czigány» kifejezés használatát; helyette új lakosoknak, új magyaroknak kellett a romákat nevezni.

A fentieken kívül népszerűek még nálunk a purd (meztelen), dáde (apa), more (a czigány «mro» = enyém-ből) elnevezések; a havasi oláhok márománde (adj kenyert) és koré (holló)-nak is nevezik. A czigány «körtörár» szó sátoros czigányt jelent, a megtelepedett czigánytól való megkülönböztetésül, a kit előbbi rokona lenéz, megvet, s a kit gletecsorenak (nyelvszegénynek) nevez.

A mint a czigányok önelnevezésén sok a tisztázatlan és költött dolog, époly kevéssé vagyunk tisztában azok származásával, közelebbi fajrokonságukkal, őshazájukkal, kivándorlásuk időpontjával és annak okával.

Már a Közép-Európában történt első megjelenésükkor sem tudtak származásukra és őshazájukra vonatkozólag kielégítő felvilágosítást adni, mert mindazt, a mit erre vonatkozólag a középkor egyes tudósai az utókor számára feljegyeztek, önkényű koholmány.

A czigányok épen úgy hozzájárultak a közvélemény megtévesztéséhez az által, hogy őshazájuk és vándorlásaik okai felől mindenféle hazug regéket terjesztettek, a minthogy a tudósok eltévesztették az igazságot a sok történelmi, néprajzi és nyelvészeti feltevésekkel és bukácsolásokkal.

Közép-Európában történt megjelenésükkor a czigányok azt regélték magukról, hogy ők³ Kisázsziából való zarándokok és egy hétéves zarándokuton vannak, a melyet azért kell megtenniök, mert őseik Egyiptomban nem vették oltalmukba a kis Jézust, a mikor ez szüleivel Herodes elől odamenekült. Schwicker írja, hogy a magyar czigányoknál még ma is el van terjedve egy rege az ő örökös vándorlásukról, és annak okáról.

A rege szerint, a mikor a zsidók keresztre feszítették Krisztust, történetesen arra haladt egy kis csoport czigány. Ahelyett, hogy részvételt lettek volna a vérző Megváltó iránt és kezeiből és lábaiból a szegeket kihúzták volna, többen a czigányok közül felmásztak a keresztre és letépték a keresztre feszített testéről még azt a kevés ruhát is, a mit a zsidók rajtahagytak. A mikor a zsákmány felett czivakodva eltávoztak, a haldokló Megváltó utánuk kiáltott: «Emberi ez az eljárás? Megtörténhetik ilyesmi a földön? Légy átkozott te czigánynép; örök időkre átkozott! Hontalanul bangerangolj és ne találj soha sehol nyugalomra és hajlékra.»

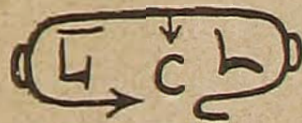
Ez a rege megerősíti egyes tudósoknak azt a véleményét, hogy a czigányok egyiptomi származására vo-

natkozó meséjének történelmi alappal kell birni, valamint azt a nézetet is megerősíti, hogy a czigányok, mielőtt Közép-Európában megjelentek volna, a velen-czések birtokát képezett görög területen tartózkodtak, ahonnet — talán épen templomfertőzés miatt — száműzettek.

A czigányok bebizonyíthatólag 1417-ben jelentek meg Magyarországon. 1422-ben már az olasz Bologna előtt jelent meg egy karaván czigány, a melynek András nevű vajdája a «Duca di Egitto» (Egyiptomi herceg) hangzatos czimet viselte s a ki a hatóságoknak elmondotta, hogy egy izben keresztény vallását megtagadta s ezért Zsigmond király száműzte őt országából. Erre a vajda kijelentette, hogy hajlandó magát 4000 főnyi törzsével együtt újabb keresztelésnek alávetni, a mibe a magyar király bele is egyezett, őt és bűnbánó népét hét évi zarándoklásra utasította, hogy a pápától feloldozást nyerhessenek s azután békén hazatérhessenek, míg a bűnükben megátalkodottakat kivégeztette. Azt is mondotta a «herceg», hogy már ötödik éve van törzsével zarándokuton s ezen idő alatt népének fele elveszett. Nagyobb hitelesség okából felmutatott egy Zsigmond király aláírásával ellátott menlevelet. Egyébiránt, hogy Zsigmond király valóban adott a czigányoknak menlevelet, azt gróf Thurzó is bizonyítja emlékirataiban. Nem csoda azután, hogyha az ilyen magas ajánló levelekkel dicsekvő romák, mindenütt vendégszerető hajlékra találtak, különösen, hogy vezetőik, a kik mindig lóháton jártak és fényűző pompát fejtettek ki, egyiptomi királyoknak, hercegeknek vagy legalább is grófoknak czimeztették magukat, s mindenütt előkelő urak módjára viselkedtek.

Hogy a czigányoknak voltak és a nomád czigányoknak most is vannak vezetőik, s hogy ezek bizonyos jelekkel (pl. fantasztikusan himzett köpeny, kendő, serleg) birtak, a melyek apáról fiúra öröklődtek, az nem szenved kétséget. Wlislöck írja, hogy azon czigánytörzs vajdájánál, a melylyel első kóborlási korszakát végigélte, látott egy ilyen családi primatikus aranyserleget, a melytől a vajda a világ összes kincseiért meg nem vált volna. Erre a serlegre kutyák és szarvashoz hasonló állatok rajza és az alábbi — eddig megfejtetlen — ábra

volt vésve:

«Hogy mi készítette a czigányokat őshazájuk elhagyására az ma sincs még tisztázva» — írja Miklosich — épúgy tisztázatlan kivándorlásuk időpontja és vándorlásaik utiránya. Igen közelfekvő az a feltevés, hogy egy — kisebb — részük nyugat-felé haladván Perzsián és Syrián át Afrikába ment, a melynek északi partján még ma is találunk czigányokat, míg a másik

LÖW SÁNDOR

órák és ékszerész, Budapest, VIII. ker., József-körút 81. szám. — Saját házában.

Ő cs. és kir. Pénzége József főherceg kam. száll.

Alap. 1892. Telefon 62—68.

A m. kir. államvasutak, a m. kir. posta és távírda, ugyisintén a m. kir. testőrségnek szerződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyisintén mindenféle kitűnően járó pontosan szabályozott zseb-, fall-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabású műhelyében ékszerátalakítások és órajavítások jutányosan eszközöltnének. A csendőrségnek kivételesen részletfizetési kedvezmény is nyújtatik. Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen és bérmentve. Óráknál írásbeli jótállás.

Királyunk látogatása az oltozi szorosnál. — A király egy rohamesapat parancsnokával beszél, mögötte Rohr vezérezredes hadtestparancsnok.

rész — a zöm — a Hellespontuson átkelve Európába jött át.

Az Európában szétszórt összes cigányhadak *európai* őshazája Görögország, a hol néhány évszázadon át tartózkodtak, mielőtt Közép-Európát előzönlötték volna.

A cigányok fővajdáit Magyarországon és Erdélyben az uralkodó nevezte ki a nemesség soraiból. Erdélyben rendszerint csak egy nemes ember viselte ezt a tisztséget, de volt rá eset, hogy két fővajdája volt az erdélyi kortorároknak.

A szűkebb értelemben vett Magyarországnak négy fővajdája volt s az ország négy cigányvajdaságra oszlott: a Dunán és Tiszán innen és tuli kerületekre, Győr, Léva, Szathmár-Németi és Kassa székhelyekkel. A cigányság ezeknek a fővajdáknak birói fennhatósága alatt állott s ezért férfianként egy pengőforintot fizettek. Erdély fővajdájává 1557-ben Izabella királyné Nagy Gáspár és Balásfi Ferencz tekintélyes nemeseket nevezte ki, a kik azután az alájuk rendelt cigányokat egy Zuchaky nevű birtokosnak eladták; ebből kitetszik, hogy a cigányok voltaképen jobbágyok voltak, a kikkel tulajdonosuk szabadon rendelkezhetett. Vallon Péter volt az erdélyi cigányok utolsó fővajdája, akit I. Rákóczi György fejedelem nevezett ki erre a tisztségre.

Hogy erkölcs tekintetében már az akkori időkben is mélyen alatta állott a cigány többi embertársainak, a mellett bizonyít az azon időkből fennmaradt esküminta, a melylyel a cigánynak az általa bementdottak valódiságát erősíteni kellett. Az esküminta így hangzik: «Miképen az Úr Fáraót a vöröstengeren elpusztította, akként nyelje el a cigányt a föld legmélyebb szakadéka és legyen átkozott, ha nem az igazat mondja; lopás vagy más kereskedés ne sikerüljön neki. Lova az első lépésnél számárrá változzék s ő maga bitófán, hóhér kezétől pusztuljon el». Elég jó kívánságok.

A cigányok létszámáról egészen pontos adatok, már azok kóbor természetük miatt, nem állanak rendelkezésünkre. Fényes A. statisztikus szerint az 1867-iki népszámlálás kerekén 95,500 főben állapítja meg a Magyarországon tartózkodó cigányok számát. Ebből a szorosán vett Magyarországon 33,000, Erdélyben 58,000, Horváth és Szlavonországokban 4500 fő tartózkodik.

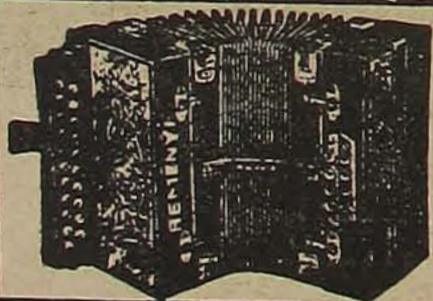
Ezen cigányok egy nagyobb része megtelepedett, míg a másik — kisebb — része szabad vándoréletet folytat. Az előbbinek gletecsore (nyelvben szegény) a neve, míg az utóbbi kortorár (sátoros cigánynak) nevezi magát. E két faj kölcsönös ellenszenvvel viseltetik egymás iránt, a mely apáról fiura szállott s a mely folytonos czivakodásra, csipkedésre, de gyakran véres verekedésre szolgáltat okot és alkalmat.

Bár azonos a nyelvük és öröklött vallásuk, eltérő életmódjuk elegendő ahhoz, hogy a cigányok e két főcsoportját egymástól elkülönítse. Ezen kölcsönös ellenszenv visszavezethető egyébiránt, a régi ind kasztrendszerre. A sátoros cigánylegénynek például eszébe sem jut a gletecsorék fajtájából feleséget választani és viszont a gletecsore sem vesz el sátoros cigányleányt, kivéve, ha ezt — a mint azt később látni fogjuk — törzsbeli társai becsstelennek (lbipátyivákes) bélyegezték és a törzsből kitaszították. Ez a kasztszellem megnyilvánul egyébiránt a vándorcigányok között is, a menyinyiben a legritkább esetben s akkor is csak a vajdacsaládokban fordul elő, hogy egyik tagja idegen törzsbe nősül. Még az Erdélyben letelepedett, aranymosással és erdőirtással foglalkozó, veszekedő és verekedő természetű miatt a többi cigány által jiuclánush (kutyaembernek) nevezett cigány sem házasodik más fajtába.

A letelepedett cigányok (gletecsorék) olyan cigányok utódai, a kik a vajda parancsára valamely bűncselekmény miatt a törzsből kitaszítottak s az egymagában való kóborlásba belefáradva, városok és faluk szélén megtelepedtek és munkával és koldulással keresték meg mindennapi kenyerüket. Idővel elsajátítottak egyes iparmesterséget, elvegyültek a legalsóbb néprétegekkel s ők képezik az Erdély minden városában meglévő cigánynegyedek lakosságát. Anyanyelvükbe annyi idegen elemet vettek fel, hogy csak alig-alig képesek magukat a sátoros cigányokkal megértetni. Ugyanez áll a jiuclánushra is, a kinek a nyelvezete hemzseg az olasz és német szavaktól. (Ez abban leli magyarázatát, hogy az erdélyi erdőségekben több ezer olasz és német van mint famunkás alkalmazva s a cigányok ezekkel szoros érintkezésben vannak.)

A gletecsorék nem képeznek sem törzseket sem egyéb vérségi kötelék szerinti egyéb csoportokat. Ezzel ellentétben az erdélyi kortorárok négy, egymástól teljesen független és elválasztott törzsre oszlanak. Ezek a törzsek a Leila, Kukuya, Aschani és a Tschale; ezek azonban nemcsak Erdélyre szorítkoznak, hanem Dél-magyarországnak, Romániának és Bukovinának számos határszéli vidékén kóborolnak.

Miután teljesen elkülönítve élnek, nyelvük idővel annyira átídomult, hogy csak nehezen értik meg egymást. Dr. Wlislöck a Leila törzsnél töltötte az 1883. év nyarát. Kóborlás közben ez a törzs találkozott a Kukuya törzsszel s miután tartósan esett, kénytelen volt a két törzs a Héviz melletti réten hosszabb ideig együtt táborozni. A két csapat csak nagynehezen értette meg egymást s jó időbe tellett, míg a kiejtésbe magu-

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kéréndő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

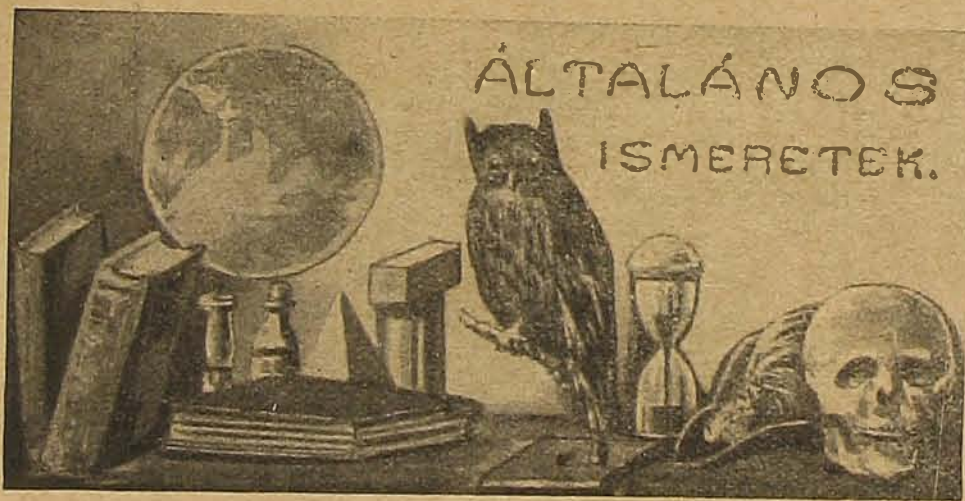
40-50-60-70 korona
legfin. azél óraműszerkezettel

Királyunk látogatása az ojtozi szorosnál. — A király távozik katonái köréből.

kat begyakorolták. Társadalmi *egységet* csak annyiban képeznek ezek a törzsek, hogy egy vajda főhatósága alá tartoznak; a valóságban azonban — már azon oknál fogva is, hogy az országban sehol sem türnek meg nagyobb számu cigánycsapatot — több, egymástól független, kis csoportra oszlanak, a melyet máhliának neveznek (máhlo cigányul barátot, szövetségest jelent), a melynek élén egy alfőnök (ugynevezett saibidjo) áll, a ki fontos ügyekben, vagy a csoport kivánságára köteles a vajda határozatát kikérni. Az alfőnököt nem választja a csoport; a ki legjobban rátermett s társainak vonzalmát, becsülését, gyakran félelmét kiérdemelte, azt a csoport hallgatólag elismeri főnökének s ez mindaddig viseli tisztségét, a míg az aggkor miatt kénytelen helyét fiatalabb utódnak átengedni. A saibidjo csak akkor *hivataloskodhatik* jogérvényesen, ha őt tisztségében a vajda megerősítette; ezért ajándék — rendesen malacz — dukál a vajdának. A vajda — miután megelőzőleg sőt és kenyeret evett a saibidjával — nyilvános ülésen felhívja a csoportot, hogy tekintse a saibidjo hatalmát az övével egyenlőnek és felhívja, hogy parancsait minden esetben teljesítse; kisebb esetekben a saibidjo szabja ki a fenytéket, fontosabb esetek elbírálása a vajda hatáskörébe tartozik. Ha a máhlyia megunta valamely okból saibidjóját, azt leteheti tisztségéből, de köteles ehhez a vajda hozzájárulását kikérni. Fizetés nem jár a saibidjonak, csupán a diszsátor és az a kiváltság jár tisztségével, hogy alárendeltjei kötelesek részére tüzről és vizről gondoskodni. (Folyt. köv.)

Az ivóvíz fertőtlenítése.

Az ivóvíz sterilizálása jelenleg nagy szerepet játszik. Az inficiált ivóvíz gyakran vérhast, tifuszt és kolerát okozhat.

Hogy e betegségek terjedését a hadseregben megakadályozzák, szigorúan elő van írva, hogy csak olyan vizet szabad ivásra használni, a melyet forralás útján vagy más módszerrel bacillusmentessé tettek, vagy a melynek ártalmatlanságát bakteriológiai uton megállapították. E rendszabály pontos végrehajtásának köszön-

hető, hogy még a küzdő csapatok közt is csak elvétve fordul elő egy-egy tifusz, vagy vérhas megbetegedés.

A víz fertőtlenítésének biztos, kényelmes és olcsó módját találta föl most Paul Saxl dr. ezredorvos, a ki a «Wiener Klinische Wochenschrift»-ben beszámol nagy jelentőségű vizsgálódásairól. Saxl dr. e munkálkodásánál abból az ismert tényből indult ki, hogy a fémeknek bacillusölő hatásuk van. Ha az ember egy ezüst- vagy rézdrótot beletesz egy baktérium kultúrával beoltott tápoldatba, úgy vagy egyáltalán nem fejlődik a baktérium, az oldat steril marad, vagy pedig a fertőzőcsirák csak a fémtől távol eső vizekben szaporodnak, míg a közel környezetben baktériummentes marad. Egy baktériumtelepen, a mely hosszabb időn át egy ezüst- vagy rézdróttal érintkezésben volt, az összes fertőzőcsirák elpusztultak, úgy hogy a telep teljesen ártalmatlanná vált. A fémek e baktériumölő tulajdonságai érdekes megfigyelésekre vezettek.

Nemcsak a fém maga öli meg a baktériumokat, ez a tulajdonság átszáll a vízre is, a melylyel az ezüst vagy rézdrót hosszabb ideig érintkezésben volt, sőt az üvegre is. Az olyan üvegedénynél, a melyben a fém hosszabb ideig érintkezésben volt a vízzel, az üveg erős csiraölőnek bizonyult és ezt a tulajdonságát nem veszíti el akkor sem, ha a vizet kiöntöttük belőle. Ebből vezette le Saxl dr. az ivóvíz sterilizálásának eljárását, a mely a következő: egy üvegpalczkot megtöltünk egészen a széléig vízzel és egy ezüstdrótot úgy mártunk bele, hogy az a palaczk nyakáig ér és tizennégy napig változatlanul benne hagyjuk. Aztán kiöntjük a vizet. Erre beleöntjük a palaczkba azt a vizet, melyet fertőtleníteni akarunk és az ezüstdrótot abba is bemártjuk. Nyolcz óra multán ez a víz is baktériummentes és egész bátran ivóvíznek használható.

A víz ízében változás nem áll be. Minthogy az ezüst nem kopik, az egész eljárás teljesen költségmentes. Csak egy üvegpalczka és egy ezüstdrótra van szükség, a melyet természetesen más ezüsttárgy, pl. egy ezüstkanál is pótolhat.

KÉPEINKHEZ.

Királyunk látogatása az erdélyi csapatoknál.

A galicziai front után az Isonzó vidékén, majd alighogy az itteni szemle befejeződött, már az erdélyi csapatok körében, az ojtozi szorosnál és az ezzel kapcsolatos frontrészekén tűnik fel a Felséges ur alakja; folytatja a szemléit, vagy kellemesebb hangzásu néven: látogatásait, ugyszólván megszakítás nélkül, hogy saját szemével győződjék meg hű vitézei helyzetéről s irányítson, figyelmeztessen ott, ahol hiba van s dicsérjen, elismeré-

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. —

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariae gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

A király látogatása az erdélyi csapatoknál. — A király a 82. gy. e. székel katonái közt, mögötte József főherceg.

seket és kitüntetésekét osztogasson ott, ahol egyes csapatok vagy csapatrészek kiváló érdemeket szereztek.

Ezuttal József Főherczeg vezérezredes ur Ő Fensége hadserege került a meglátogatandók sorába. Számtalan adat és a háborus hírek egész sorozata hirdeti már ennek a hadseregnek az ellenséggel szemben való kiváló magatartását és a háborus krónika aranykönyvében is bizonyára szépszámmal fogunk majd találkozni a széke-lyek hőstetteiről szóló leírásokkal, a melyek a vitézi bátorság, a lelkesítő hősiesség kiváló példáit lesznek hívatta megörökíteni egyrészt, másrészt pedig azt az imádásig menő szeretetet, a bálványozásig menő tiszteletet és törhetetlen ragaszkodást, a mellyel ezek a hős csapatok Fenséges vezérük iránt viseltetnek azért a közismert jóindulatu bánásmódért, azért a mindent megértő és átérző bajtársias, leereszkedő érintkezésért, amellyel minden rendű és rangu alárendeltjeit a háború alatt részesítette.

Különben is amennyire hivatalos aktus ez a szemle a csapatokkal szemben és rokonlátogatás is a Fenséges hadsereg-parancsnokot illetőleg, bizonyára kellemes emlékek felujtásának is mondhatjuk abban a tekintetben, hogy még alig egy év előtt, trónörökös korában Ő Felsége volt ennek a hadseregnek a vezére és parancsnoka és nagyon sokan lehetnek még most is ott azok közül, akik az akkori Fenséges hadvezér befolyása, irányítása és vezetése alatt aratták hősi babérait. Annál kellemesebb és ünnepélyesebb tehát ez a viszontlátás, mert ma már a Legfelsőbb Hadúr szava erősíti meg azt a nagyszámú elismerést és kitüntetést, a melyek annak idején a Fenséges hadvezér közvetlen kezdeményezése folytán jutottak eme hadsereg hőseinek.

HIREK.

Adományok. Ujabban a következő adományok érkeztek hozzánk: a vak katonák javára az avasujvárosi őrsről, Boros alőrmestertől 2 k, Majláth népfölkelőtől 12 k, Poch Ferencz őrmestertől 9 k; a magyarádi őrsről, Sós István alőrmestertől 18 k 50 f; az érmihályfalvai őrsről, Takács Mihály őrmester 10 k; a vöröskereszt javára; Pallag Károly őrmestertől 20 k. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

Nemesség elismerése. A m. kir. belügyminister úr az 1914. évi augusztus hó 14-én kelt 22550—2914. számú rendeletével Jakab József II., I. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmesternek magyar nemességét, valamint a «Kanyádi» előnév használatához való jogosultságát is, elismerte.

Dicsérőelismerés. A cs. és kir. 126. számú hadtáp-parancsnokság Szabó Jeremiás, II. sz. csendőrkerületbeli 1. oszt. őrmesternek, szökött orosz hadifoglyok elfogása körül tanusított buzgalmaért, különös elismerését nyilváníttotta.

A cs. és kir. 31. gyalog hadosztály parancsnokság Zsárbó Imre, II. sz. csendőrkerületbeli 1. oszt. őrmesternek, a háboruban teljesített ügybuzgó és fáradhatatlan szolgálataiért, dicsérő elismerését fejezte ki.

Kérelem. Györfi Mária harasztosi lakos, kéri a testület azon tagját, ki fivérének Györfi Miksa, legutóbb ez év május havában a csikszeredai őrsről életjelt adott alőrmesternek tartózkodási helyét ismeri, hogy azt vele közölni sziveskedjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

Furcsa ingyenczség. Evés tekintetében a legtöbb boldogságot Angliában lehet találni, s nem egyszer lefőzték a boldog időkben (t. i. mikor még bőségben volt mit válogatni az ételek között) az orosz Orloff grófot, a kiről följegyezte a krónika, hogy vendégei elé egy alkalommal a Lena-folyó jege alól kivágott, történet előtti időkből származó mastodonhúst tálaltatott. Az orosz grófot azonban lefőzte egy csomó liverpooli régiségkereskedő. Ezek az emberek — rengeteg vagyonnak tulajdonosai egytől-egyig — lakomát csaptak; a lakoma ételrendjén alma, kenyér, vaj és bor szerepelt. Nem mintha esküdt vegetáriánusok lettek volna, hanem azokat az almákat Pompeji romjai alól ásták ki egy légállóan elzárt korszából, — a koruk felmehetett vagy kétezer esztendőre. A kenyeret ugyan a lakoma napján sütötték, de a hozzávaló lisztet egy felfedezett egyiptomi sirból kiszedett búzából örölték; — a sirfeliratok szerint a buza még a bibliabeli Fáraó idejéből való lehetett. A vaj is érdekes régiség volt: már angolországi Erzsébet királynő idejében is avas lehetett s a lakoma fogásai közül ez volt az egyetlen, a melyre elfintorították orrukát a tisztelt vendégek. Már most a mi a bort illeti, az éppen méltó volt az ételsor többi fogásához; mert ez a bor, a melyet egy Korinthusban felásott pinczéből kerítettek elő, tömörre fagyott már akkor, midőn Columbus gyerek volt még. Ennek a Szodomához méltó lakomának méltó párja az a másik, melylyel egy Angliában megtelepedett amerikai úr vendégelte meg barátait. Ez a lakoma kigyó-vacsora volt a szó legteljesebb értelmében, mert az asztalra csupa kigyóhusból készült étel került. A fogások címei magukban véve is érdekesek. Ettek a jó emberek «párolt vizisiklót», sült, azután «vajás lében főtt tigris-kigyót» s «pirított boa constrictort». Utóételekként «kigyófarok», kávé és cigaretta szerepelt az ételsoron. Az asztaldisz természetesen stilszerűen alkalmazkodott a lakoma jellegéhez: a terem falait kigyóbőrökkel aggatták tele, sőt élő szörnyetegeket is helyeztek el, persze gondosan elzárt szekrényekben, a szoba sarkai-
ban. Ezt a lakomát ugyan eredetiség dolgában le nem főzte, de azért elég tisztességesen megközelítette az a vacsora, a melyet több nemes úr adott a londoni Bull's Head nevű előkelő vendéglőben. Ezen a lakomán hattyuhússal táplálkoztak a vendégek.

Egy bibliai tartomány helye. Gosen-be, Afrikának ebbe az igen termékeny tartományába, Egyiptom déli részének egyik területébe költözködött a szentírás szerint József atyjával és testvéreivel. És miként Mózes II. könyve mondja, innen indultak a zsidók a kanaáni utra. E tartomány földrajzi fekvéséről már több alapos tanulmány adott számot, melyekből megtudjuk, hogy a régi Gósen a mai Vadi Tumulatnak felelne meg, mely a felső Nildeltától Izmailiáig és a szuezi csatornáig terjed. Termékeny földjét már az ó-korban kihasználták úgy, hogy délen Heliopoliszig, nyugaton a Nilus deltájának tanit-i ágáig vizöntő csatornákkal látták el. A most megnyíló Izmaila csatorna azonban nagy változtatást, egész fölfordulást idézett elő. A bővizű csatorna

ugyanis nemcsak hogy emelte a többi folyó vizét, de sárréteget hozott a felszínre és elárasztotta vele az egész vidéket. A termékeny Góse-tartomány így só-földdé változott.

A régi Rómából. A mai Róma lakossága alig fél-millió lélek. Az örök-város még Itáliának se a legnagyobb városa ma, népesség dolgában Nápoly és Milánó után következik. A régi Róma sokkal, de sokkal nagyobb volt, mint a mai. Egy angol tudós nagy tanulmányozás és a vonatkozó adatok egybevetése alapján a «Blackwoods Magazine» című folyóiratban azt mondja, hogy a régi Róma lakossága legalább is négy millió ember volt. De Quincey is ugyanennyire becsülte a város népét. Számítása helyességének igazolásául a tudós a czirkuszra hivatkozik, a melyet Maximus császár akkorának építtetett, hogy 25,000 néző férjen el benne, és a mely szűknek bizonyult, úgy, hogy 385,000 néző befogadására kellett kibővíteni. Négy milliós lakosságot véve a czirkuszban, 25,000 nézőre számított első nagyságában, minden tizenhatodik emberre jutna egy hely. Róma lakosságának fele azonban rabszolga volt, ezek számításba nem jöhetnek, a czirkusz tehát befogadhatta a lakosság nyolczad részét. Csakhogy a két millió lélekszámu szabad ember között ott vannak a nők is; a kik a czirkuszt nem igen látogathatták, a gyermekek, az aggastyánok és a betegek, a miből látnivaló, hogy Rómának csakugyan legalább is négy millió lakosának kellett lennie, különben a czirkusz ily óriási nagyságát mi se magyarázhatná.

Érdekes történelmi epizód. A francia köztársaság egykori elnökének Faure Félix egyik barátja nevezetes epizódot hoz nyilvánosságra a közelmúlt világhistoriájából. A történelmi mozzanat, mely azonban a mai napig ismeretlen maradt, a fasodai ügy időpontjában játszódott le. A fasodai-ügy tudvalevőleg 1898-ban támadt Anglia és Franciaország között; a mikor Kitchener pasa angol csapatával az egyiptomi Fasoda helységbe vonult, a várfokon már a Marchal őrnagy kitűzte francia lobogó lengett. A francia expedíció, mely a Felső-Kongó vidékéről indulva, a Felső-Nilus vidékére ért, megelőzte az észak felől közeledő angol hadsereget s angol területet foglalt el. Az angol kormány a francziák visszavonulását követelte s már-már hadüzenetre került a sor, mikor a francia kormány végre visszaszólította Marchalt. Muravjev, II. Miklós cár külügyminisztere meglátogatta Faure-t s ezt mondta: — A császár parancsára jövök. Ő felsége megbízott, mondanám meg önnek, hogy Franciaországnak ebben a pillanatban tudnia kell, hogy Oroszország a szövetségese és barátja. A császár hangsúlyozni kívánja, hogy szerinte a szerződésbe foglalt szövetség feltétlen szolidaritást jelent Francia- és Oroszország között. Ő felsége nevében azért van szerencsém kijelenteni: ha önök verekszenek, mi is verekszünk... Majd így folytatta Muravjev: — Igyekezzenek időt nyerni. Ebben a pillanatban csak annyiban lehetünk hasznukra, hogy Indiával nyugtalanítjuk Angliát. Tudniok kell azonban, hogy mi már csak a háború vége felé érhetünk a háttárig, mert a Taskendbe vivő vasuti vonal még nem készült el... Igyekezzenek ezért időt nyerni... Ha azonban nem volna lehetséges, akkor is számítsanak szövetségünkre. Ha önök verekesznek, mi is verekszünk. Faure Félix azt felelte volna erre, hogy a fasodai ügy el van intézve, s hogy a francia kormány elhatározta, hogy visszahívja Marchal őrnagyot s hogy a békét most már csak az zavarhatná meg, ha Anglia a tárgyalások

során meg akarná alázni Franciaországot. Az eset historikuma a következő: 1898-ban, orosz távirat érkezett a francia külügyminiszterhez s a táviratban az orosz kormány hivatalosan is megismételte Muravjev gróf ígéretét. Nem sokkal ezután a Dupuy-kormány külügyminisztere, Delcassé, «sárga könyvet» készült kiadni a fasodai-ügyről s az orosz kormány táviratát is közzétette. A levonatot megküldötték azután az orosz kormánynak, a mely válaszában kijelentette, hogy semmi kifogása az ellen, ha a távirat szövegét kiadják is a sárga könyvben. A francia államférfiak mindazonáltal, úgy határoztak, hogy a kérdéses táviratot ki nem adják. A nyugalom t. i. akkortájt kezdett már helyreállni az elmékben és kedélyekben s Franciaországnak Angliához való viszonya megjavult.

A tojás tápértéke. Egy egészségügyi lap azt állítja, hogy a tojás alkatrészeinek tápértékéről igen téves nézetek vannak elterjedve. Akárhányszor megtörténik, hogy a lábbadozó betegeknek tojás sárgáját kevernek a levesbe, de a tojás fehérjét megvonják tőle. Ez pedig épp az ellenkezője annak, a mit tenni kellene. A tojás sárgájának is nagy a tápértéke, de főképen zsirtartalma miatt, a fehérje azonban sokkal táplálóbb. A legfontosabb tápanyag a fehérnye. Ez van a tojás sárgájában is, de a tojás sárgájának a fehérnyetartalma úgy aránylik a fehérjének a fehérnyetartalmához, mint: 3:5. A tojás tápértékét általánosságban nagyon túlbecsülik. Egy font hú s olcsóbb, mint annyi tojás, mely fehérnye és zsiradékban vele egyenlő értékű táperőt szolgáltat. Egy tojás tápértéke 40 gramm hú s vagy 150 köbcentiméter tej tápértékének felel meg. Másfelől azonban a tojás háztartásunkban mindig nagy szerepet játszik ott, hol az ételek izletességét azok tápértékével együtt kell fokozni.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Többeknek. A hadügyminiszter úrnak f. évi szeptember 1-én kelt Abt. 2/St. 25838. sz. rendelete értelmében, a legénységi szolgálati jelre, vagy annak a legközelebbi magasabb osztályára való igény a jelenleg tényleges szolgálatban álló tartalékos és népfölkelő legénységénél is beáll akkor, ha az előzőleg és jelenleg teljesített tényleges szolgálati idejével együttvéve 6, 10, illetve 20 szolgálati évet betöltött.

48. Felsőbb engedély szükséges.

F. G. B. keringő. Panaszát szolgálati úton, esetleg a legközelebbi tiszti szemlén előadhatja.

Nősülés. Ugy a nősülési kérvény, mint a csatolandó anyakönyvi kivonatok és bizonyítványok bélyegkötelesek.

Alföldi. Megkísérélheti; bár az előzmények az eredményre kevés kilátást nyújtanak.

Sárga rigó. Mint alörnmester, a Laktanya szabályok 107. pontja értelmében, a takarodón túli kimaradás tekintetében semmiféle korlátozás alá nem esik.

Szöllő. Bár a «Határozványok» a laktanyában elhelyezett nősről tesznek említést, nézetünk szerint mégis méltányos, hogy az olyan termékekből, melyekre az őrsnek kiadásai nem voltak, a laktanyán kívül lakó nők is részesüljen.

B. K. 1886. Beszámít mindazoknak, kik a háború ideje alatt a csendőrségnél tényleges szolgálatban állottak.

Felmentési. Kérelmét nem teljesíthetjük.

B. népf. őrm. Szolgálaton kívül.

909. Nézetünk szerint a visszavonásig érvényben marad.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben

elrendelni méltóztatott, hogy

az újlagos legfelsőbb dicsérő elismerés másodszor —
a kardok egyidejű adományozása mellett — tudtul
adassék:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elis-
meréseül:

Nagy István, a cs. és kir. V/69. gyalogzászlóaljnál
beosztott VI. számú csendőrkerületbeli csendőrfőhad-
nagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben

megengedni méltóztatott, hogy

elfogadhassa és viselhesse:

a porosz királyi 2. oszt. Vaskeresztet.

Nagy Lajos, II. számú csendőrkerületbeli csendőr-
főhadnagy.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elis-
meréseül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Tóth István IV. 2. oszt. őrmesternek, az V. és
Szilágyi István 1. oszt. őrmesternek, a VII. számú
csendőrkerületben;

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Fülöp Mihály alőrmesternek, a VII. számú csendőr-
kerületben.

Kinevezettek:

csendőr törzsőrmesterré:

1917. évi augusztus hó 1-ével:

Lukács Jenő 1. oszt. őrmester, a IV. és

1917. évi szeptember hó 1-ével:

Zajzon János 1. oszt. őrmester, a III. számú
csendőrkerületnél.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Molnár Izidor 2. oszt. őrmester, egy felfegyverzett
katonaszökevénynek 167 órán át tartott, körültekintő
nyomozás utáni elfogásáért és illetékes csapattestének
történt átadásáért;

Greku Vidor 2. oszt. őrmester, egy tolvajszövetke-
zet tagjainak 197 órán át folytatott leleményes nyomo-
zás utáni kiderítése és elfogásáért;

Salzer Adolf járásőrmester, egy tolvajszövetkezet tag-
jainak 107 órán át folytatott leleményes nyomozás
utáni kiderítése és elfogásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerületbeli parancsnokság
által:

Csuják Jakab csendőrségi szolgálatra beosztott cs. és
kir. tartalékos tizedes, egy felfegyverzett katonaszöke-
vénynek 167 órán át tartott nyomozás utáni elfogása
alkalmával kifejtett ügybuzgalmával járőrvezetőjének
hathatós támogatásáért;

Pál Miklós alőrmester és Czifra János csendőrségi
szolgálatra beosztott tartalékos őrmester, egy tolvaj-
szövetkezet tagjainak 107 órán át tartott nyomozás
utáni kiderítése és elfogása körül, járőrvezetőjük hat-
hatós támogatásáért;

Sarnyai Miklós alőrmester, egy tolvajszövetkezet tag-
jainak 197 órai nyomozás utáni kiderítése és elfogása
alkalmával, járőrvezetőjének hathatós támogatásáért.

Előléptetett:

1. oszt. őrmesterré:

1917. évi augusztus hó 1-ével:

Pandur Sándor, továbbá:

1917. évi szeptember hó 1-ével:

Tamás Mihály, Böcs János, Németh Mihály és Lábdi
Lajos I. oszt. őrmesterek, mindannyian a VI. számú
csendőrkerület állományában;

2. oszt. őrmesterré:

1917. évi szeptember hó 1-ével:

Dávid János I. és Dobos Lajos, VI. sz. csendőrkerü-
letbeli alőrmesterek;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékb-
etét után, melynél a betévő az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.
Utaltványok, intézkedések és cheques beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

alőrmesterré:

1916. évi június hó 29-ével:

Czunám Bálint, VI., továbbá:

1917. évi szeptember hó 1-ével;

Kinte Leó, Kórodi Árpád, I. számú csendőrkerület-beli vezetők és Rusz János, VI. számú csendőrkerület-beli csendőr;

vezetővé:

1917. évi szeptember hó 1-ével:

Péterfi József, Romocsa János, Antal István, Molnár Mózes, Tyiorán János, Veres Ferencz, Gavor Gergely, Balogh József, Szász Pál, Madarász Albert, Pataki Károly, Bacsó József, Lukács János és Molnár Joachim, I. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

a II. számú csendőrkerület állományában:

Lung Géza alőrmester 7 drb., Kajtár Sándor és Szrenkó Sándor csendőrök 5—5 drb., Szabó József III., 2. oszt. őrmester 4 drb., Zelei Mihály alőrmester 3 drb., Oláh János, Szalai Lajos, Ábrahám János és Brusznai József alőrmesterek 2—2 drb.;

Mészáros István alőrmester 5 drb., Füzi István alőrmester 4 drb., Harmati Sándor, Sándor János, Vörös Miklós alőrmesterek 3—3 drb., Galagonya András, Madácsy Lajos 1. osztályú őrmesterek, Szabó Imre 2. osztályú őrmester, Lajtos Dénes, Pap Sándor, Padár Imre, Bereszei András, Szabó József IV., Gábrriel Gyula, Katona Mihály, Vigh Lajos I., Sebők István, Bodó Pál csendőrök 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

a III. számú csendőrkerület állományában:

Kovács Kálmán 2. oszt. őrmester 7 drb., Juhász Mihály 2. oszt. őrmester 4 drb., Binszki András 2. oszt. őrmester, Tóth Sándor, Fodor István III., Virág Tamás, Zsetnyai Gyula és Tanai Mihály alőrmesterek, Horváth Vendel nyugalmazott alőrmester 3—3 drb., Vajda Gyula, és Varga János II. járásőrmesterek, Balla József, Pelle Imre és Nyikus Mihály, 1. oszt. őrmesterek, Varga Antal, Szenet János, Szatmári Lajos, Hollósi Pál és Krajcsovics János 2. oszt. őrmesterek, Kiss László I., Szántó István, Gergely Sándor, Vajda János, Tóth Imre és Katona István, alőrmesterek 2—2 darab;

a VI. számú csendőrkerület állományában:

Gedeon Emil 2. oszt. őrmester és Pál József alőrmester 3—3 darab;

a VIII. számú csendőrkerület állományában:

Rejkó József járásőrmester és Anduska János, alőrmester 6—6 drb., Pál József nyugállományú 1. oszt. őrmester 5 drb. Sarudi Benjaim 1. oszt. őrmester 4 drb., Tanics Péter járásőrmester, Vincze János, Marton

József 2. oszt. őrmesterek és Czikora Antal csendőr 3—3 drb., végül Biró Ferencz Sándor alőrmester 2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Orosz Vincze 2. oszt. őrmester, Nagy Annával, 1917 évi március hó 8-án, Lukafalván;

Török András alőrmester, Bernáld Ágnessel, 1917 évi június hó 17-én, Torján;

Cserecsnyés Aladár főhadnagy, Dubay Margit Rozália urhölgygyel, 1917 augusztus 19-én Bánffyhunyon;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Farkas Dezső hadnagy, Ambró Sarolta Aurélia urhölgygyel, 1917 évi július hó 7-én. Trencsénben;

Ujvári István alőrmester, Dvoráček Henriette (Indriska) Jozefával, 1917 évi július hó 18-án, Trencsénben;

Angyal István 2. oszt. őrmester, Forró Franciskával, 1917 évi május hó 17-én, Gután;

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Varga Ferencz V., 2. oszt. őrmester, Bakos Máriával, 1917. augusztus 12. én, Győrben.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállít kerékpárt, beszélőgépet, varrógépet, gummit és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Elismerő leveleim ezerszámra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.**A világ legjobb harmonikái**

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Osodásan erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Egész senekari hang 4 igaz váltóval 20 K. Erős szóló hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 Mt.-tól 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.**VÁRNAY L. SZEGED**

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦